

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਕਪੂਰ, ਆਦਿ।- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, ਆਦਿ।- ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 832 ਆਫ 1970

4 ਸਤੰਬਰ 1972

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 19— ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਕਾਰ — ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ — ਕੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 19, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ— ਮੁਢਲੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ—ਕੀ ਆਰਬੀ ਟਰੈਰੀ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕਮਾਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੇ। ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਾਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਸਮੁੱਚੇ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ। ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਯੋਗ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ! ਮੂਲ ਪੀਰੀਅਡ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੌਜੂਦ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਇਕਾਈਆਂ। ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਢਲੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਆਰਬੀ ਟਰੈਰੀ ਹੈ। ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਛੋਟੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਜ਼ਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19(1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਨੇ ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ 1970 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2721 ਆਫ 1970

ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਐਸ ਕੇ ਹੀਰਾਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਬੀ ਕੇ ਝਿੰਗਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜੇ ਐਸ ਵਾਸੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ (ਪੰਜਾਬ) ਐਸ ਕੇ ਸਿਆਲ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, 3 ਅਤੇ 4 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

AL ਬਾਹਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ, 2 ਲਈ।

ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਐਸ.ਸੀ ਸਿੱਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਕੇ .ਫਿੱਬਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 6 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਤੁਲੀ, ਜੇ.—ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਅਪੀਲ 25 ਨਵੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2721, 1970 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

(2) ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1 ਨੰ. 1 € ਹੈ ਨਿਊ•1 ਪਰਲ:ਟਾਇਟ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਕਸ਼ਮੀਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਿਸਨੇ 1968 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨ ਹੈਂਡਲੂਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਤੋਂ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਅੱਠ ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ ਹੈਂਡਲੂਮ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਤੋਂ ਉੱਨ ਦੇ ਘਟੀਆ ਕੰਬਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਸਹੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਮਾਲ ਸਕੇਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਉੱਨੀ ਕੰਬਲਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਹਨ। ਘਟੀਆ ਕੰਬਲਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਧਾਗਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਉੱਨ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਧਾਗਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 25 ਨਵੰਬਰ, 1967 ਨੂੰ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਕੈਨਾਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁਣ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਚੀਬੜੇ ਇਕੱਲੇ ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਮਿੱਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ, ਜੇ ਕਿ, ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨੀ ਚੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਯਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨੀ ਚੀਬੀਆਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ।

(3) 'ਤੇ। IOnnFebruary1 17,1, 1968, ਹਰ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਨ, ਖੇਤਰੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ, ਹੈਂਡਲੂਮ ਸ਼ੋਡੀ ਵੀਵਰਜ਼

Earn Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J)

ਐਂਡ ਪ੍ਰੋ ਸੇਸਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਵਾਬ 5), ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1963 ਤੱਕ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਉਨੀ ਚੀਥੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 5 ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 19 ਮਾਰਚ, 1970 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਢਲੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1963 ਨਵੀਂ ਘਟੀਆ ਨੀਤੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉਨੀ ਚੀਥੀਆਂ ਦੇ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਕੇ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇ। ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ-

“ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਹੈਂਡਲੂਮ ਘਟੀਆ ਬੁਣਾਈ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1959 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੱਥ-ਕਰੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਘਟੀਆ ਬੁਣਾਈ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾਲ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ:-

“ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੀ ਮਿਨੀ ਕੋਲਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮੇਟ ਰਿਆਲ ਦੀ ਵੰਡ ਉਨੀ ਘਟੀਆ ਹੈਂਡਲੂਮ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਟੀਆ ਰੁੰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਖਪਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਢਲੀ ਮਿਆਦ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੱਕ ਹੈ। ਘਟੀਆ ਹੈਂਡਲੂਮ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਡੀ-ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਸਰਵੋਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਾਲ (ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ) ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਦੀ ਮਿਆਦ, ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਧਾਗੇ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਲਾਭ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ

ਉਹ ਹੈਂਡਲੂਮ ਯੂਨਿਟ ਜੋ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜੋ 1963 ਜਾਂ 1964 ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਨ ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਲਈ ਹੈਂਡਲੂਮ ਦੀਆਂ ਘਟੀਆ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਨੀ ਸ਼ੇਡੀ ਯਮ (ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਸਮੇਤ) ਦੀ ਖਪਤ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਬੰਬਈ, ਕਲਕੱਤਾ, ਕਾਨਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਕੋਇੰਬਟੂਰ ਵਿਖੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ।

ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਸਿੰਧ ਪਰਖ ਇਕਾਈਆਂ, ਜੋ ਸਤੰਬਰ 1967 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਚੀਥੜਿਆਂ ਦੇ ਕੋਟੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਇਸ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਸਾਲ 1970-71 ਲਈ, ਯਾਨੀ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1971 ਤੱਕ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 1970 ਦਾ CW 2721 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਉਕਤ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਟੇ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਚੀਥੜੇ। 1

(4) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 1), ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2), ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 3), ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਦਫਤਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 4), ਹੈਂਡਲੂਮ ਸ਼ੇਡੀ ਵੀਵਰਜ਼ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 5) ਅਤੇ ਹੈਂਡਲੂਮਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇੰਡਸ ਟ੍ਰਾਈਬਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਜਵਾਬ 6) ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਉਹ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੀ ਹਨ।

(5) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੱਖਰੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 6 ਨੇ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ- ਇਹਨਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੈੱਡ ਬੁੱਕ ਅਤੇ ਬਲੂ ਬੁੱਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੈੱਡ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਵਪਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡ-ਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਲੂ ਬੁੱਕ ਆਯਾਤ ਵਪਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਰੈੱਡਬੁੱਕ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨੀਤੀ

ਸਫਲਤਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1970-71 ਲਈ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨੀ ਚੀਥੀਆਂ ਦੇ ਕੋਟੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। . ਸਾਲ 1970-71 ਲਈ ਈਡ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

ਪੈਰਾ 39 ਨਵੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ-

f

“ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਅਤੇ ਸਪੋਅਰਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਪਰੈਲ, 1968-ਮਾਰਚ, 1969 ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1969-ਮਾਰਚ, 1970 ਲਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਜਾਂ ਹੈ। ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਅਹਾਤੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਪੱਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਯੂਨਿਟ ਨੇ STC ਜਾਂ MMTC ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਪੁਰਜਿਆਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੇ ਆਯਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਲਈ ਆਈਐਮ ਪੋਰਟ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ

Earn Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J)

ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ ਟੀਆਈਟੀ ਦੇ ਭਾਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮ 47, ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਦੇ ਸ਼ੁੱਕੇ ਉਨੀ ਧਾਗੇ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

* ਸ੍ਰ. ਨੰਬਰ ਅਤੇ 1TC ਅਨੁਸੂਚੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	ਵੇਰਵਾ	ਕੈਨਾਲਾਈਜ਼ਿੰਗ ਸਿਸਟਮ anegcy	ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ
1	234		
*	***		
*		*	
47	ਉੱਨ ਦੇ ਕੱਚੇ ਅਤੇ ਐਸਟੀਸੀ ਨੂੰ ਉੱਨ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਉੱਨ ਦੇ ਕੂੜੇ 'ਤੇ ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿਫਾਰਸ਼-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਵੂਲਨ ਰੈਗਸ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ		
*	*	*	# 99

ਪੈਰਾ 51 ਦਰਾਮਦਾਂ ਦੇ ਕੈਨਾਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਚੀਥੜਿਆਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਕੈਨਾਲਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਆਈਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 2) ਹੈ। ਪੈਰਾ 54 ਆਯਾਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"54. ਸੈਕਸ਼ਨ III ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਆਈਟਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :-

- (i) ਸਬੰਧਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ
- (ii) ਸਬੰਧਿਤ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ,
- (iii) ਸਬੰਧਿਤ ਨਹਿਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ III ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਆਈਟਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਧੀ - ਦਰਾਮਦ ਵਪਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈੱਡ ਬੁੱਕ ਆਫ ਰੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1970 ਦੇ ਅਧਿਆਏ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬਲੂ ਬੁੱਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹਨ-

ਪੈਰਾ **69(1)** "ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾ (ਉਦਯੋਗਿਕ)" ਨੂੰ " ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ, ਕੰਪੋਨੈਂਟ, ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ **69(2)** ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ.

- "(i) ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟ ਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਉਦਯੋਗ ,
- (ii) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਉਦਯੋਗ ਜੋ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਭਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੈਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ, ਅਤੇ
- (iii) ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ।"

ਪੈਰਾ **78** ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

- (1) **(1)** ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। **7.50** ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਸਮ ਹੋਵੇ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਹੋਣ।
- (2) ਅੰਤਿਕਾ **17** ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਹਾਇਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੀਮਾ। ਇਸ ਪੈਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ **(1)** ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ **7-50** ਲੱਖ ਨੂੰ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਟਿਪ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। **10** ਲੱਖ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਸਥਿਰ ਸੰਪਤੀ ਹੈ। **7.50** ਲੱਖ ਦੀ ਬਜਾਏ **10** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵੀ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਇਕਾਈ ਉਹ ਯੂਨਿਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਪੂਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ/ਅਸੈਂਬਲਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੱਡੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੰਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਪਾਰਟਸ, ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ, ਸਬ-ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਅਤੇ ਟੂਲਿੰਗ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਦੀ ਆਉਟਪੁੱਟ ਲੈਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਮਾਰਕੀਟ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਟੂਲ, ਜਿਗ ਅਤੇ ਫਿਕਸਚਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Earn Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J)

- (3) ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸਪੋਅਰਾਂ ਲਈ ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-SS.I 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਰਾਜ ਡਰੱਗ ਨਿਯੰਤਰਕ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਰਾਜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਬੋਰਡ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਭਵਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਲੈਟ ਰੇਟ

ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਫੀਸਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਪੈਰਾ 82 ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ (3) ਅਤੇ (4) ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਰੀਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:-

“82: (3) ਆਈਟਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ- ਏ ਦੁਆਰਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ; ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ■ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ •

(a) ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਯਾਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ, ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

' ਚਿੰਤਤ **Upjts**, ਜੋ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ, ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ, **.limport** ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ, ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੂਟ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨਾ, ਚਲਾਨ ਦਿਖਾਉਣ, ਦਰਖਾਸਤ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਗੂ, ਆਯਾਤ, ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ।

(b) ਆਯਾਤ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕੈਸ਼ਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ ਅਤੇ ਸਪੇਅਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਕੰਪੋਨੈਂਟਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲ ਵਾਲੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅੰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ- ਉਤਪਾਦ ('ਰਿਲਾ ਟੇਡ ਐਂਡ-ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਸਮੇਤ) ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਹਿਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਈਟਮ-ਵਾਰ ਮੁੱਲ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ

1 ਆਈਟਮ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਸੀਮਾ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ/ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਲਾਗੂ ਨੀਤੀ.

(c) ਪ੍ਰਾਯੋਜਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗੀ

ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਰੀਕਾਮ ਨਾਲ

! ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ. ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ, ਸਪਾਨ ਸੋਰਿੰਗ

Bam Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J),

~~ਅਥਾਰਟੀ ਰਚੇਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਥ ਮੁੱਲ ਸੀਮਾ ਦਰਸਾਏਗੀ, ਸਮੁੱਚੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅੰਦਰ~~
ਆਈਟਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਲਾਗੂ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ
ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਕੈਨਾਲਾਈਜ਼ਡ
ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ,
ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅੰਤਿਕਾ 34 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਫਾਰਮੇ ਵਿੱਚ
ਸਬੰਧਤ ਨਹਿਰੀ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ।

(d) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ,
ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ im ਪੋਰਟ ਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ
ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਨਹਿਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ
ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ।
ਅੰਤਿਕਾ 34 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਫਾਰਮਾ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਨਹਿਰੀ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ
ਦਾ।

(e) ਅਸਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ: a: ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ
ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੈਨਾਲਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ
ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਨਹਿਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ
ਪੱਤਰ ਵੀ ਭੇਜੇਗੀ ਜੋ 'ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਲੀਜ਼ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ
ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ- ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਿਸ ਨਾਲ
ਰਿਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ, ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ -
ਸਬੰਧਤ ਸਪੋਨ ਸੋਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(f) ਰੀਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਵਧੀ ਲਈ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ
ਡਰਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ*! ਅਜਿਹੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ
ਅਲਾਟਮੈਂਟ/ਵੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨਾਲਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਸਪਲਾਈ।

82(4) ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਲਈ
ਰੀਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ 'ਸਬੰਧਤ ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ
ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ' ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ:-

(a) ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਨੂੰ ਨਹਿਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ
ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

n!

1

ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਮਾਨਕ ਵਿੱਚ। ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ- ਕੈਨੇਲਾਈਜ਼ਡ ਆਈਟਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(b) ਜੇਕਰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਨਾ ਸੂਚੀਬੱਧ ਆਈਟਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੇਕ ਆਈਟਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਸੀਮਾ ਦਰਸਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਆਧਾਰ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਆਯਾਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(c) ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੈਨਾਲਿੰਗ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਕਿਊਜ਼ੇਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ। ਅਸਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਬੰਧਤ ਨਹਿਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਨਹਿਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀਕ ਬਿਆਨ ਭੇਜੇਗੀ ਜੋ ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(d) ਰੀਲੀਜ਼ ਆਰਡਰ ਅੰਤਿਕਾ **34** ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੀਰੀਓਡ ਲਈ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ - ਅਲਾਟਮੈਂਟ/ਵੰਡ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨਾਲਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਸਪਲਾਈ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਏਜੰਸੀ।"

ਪੈਰਾ **82** ਦਾ ਉਪ-ਪੈਰਾ **(5)** ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੌਜੂਦ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਆਹ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਅੰਤਮ-ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਈ, ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।

Bam Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J),

ਪੈਰਾ-**97(1)** ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੈਲਕੁਲੇਟਿਡ ਆਯਾਤ ਮਾਲ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“97(1) ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮੇਟ ਰਿਆਲ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ-

(i) ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੀਲੀਜ਼ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ

(ii) ਸਬੰਧਤ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ

(iii) ਸਬੰਧਤ ਨਹਿਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਪਾਉਂਡ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਇਥਰੀਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ **1** ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਕਤੂਬਰ, **1959** ਤੋਂ {ਸਤੰਬਰ, **1967** ਤੱਕ ਦੀ ਮੂਲ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਚੀਬੜਿਆਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤਾਂ ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ **8** ਜੁਲਾਈ, **1970** ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਇਪਗਡ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ! ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ 'ਉਦਯੋਗਿਕ' ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਚੀਬੜੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਲ **1970-71** ਲਈ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤੰਬਰ, **1967** ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਉੱਨ ਦੇ ਮੈਨੂ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਛੋਟੇ-ਗੋਲੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਕਿੱਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੱਪੜੇ ਦੇ ■ਬਿਲਟਿੰਕੋਟਸ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ੋਡੀ-ਵੇਡਲ ਡਰਿਡ « ਰਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਾਗੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ' ਇਸ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ^ (ਰਿੱਟ * ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਨੈਕਸਰ 'C' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ) ਨਿਸ਼ਚਤ 'ਡਾਇਰੈਕਟਰ,

ਵਪਾਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1969 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, 7 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਤੱਕ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ:-

(1) ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਾਲ-ਵਾਰ ਖਰੀਦ ਰਿਕਾਰਡ

(2) ਉਤਪਾਦਨ ਰਿਕਾਰਡ, ਜਿਵੇਂ. ਉਤਪਾਦਨ ਰਜਿਸਟਰ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮੁੜ- (, ਗਿਡਟੇਟਰਸ, ਹਾਜ਼ਰੀ (ਰਜਿਸਟਰ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਰਿਕਾਰਡ।

(3) ਵਿਕਰੀ ਰਿਕਾਰਡ.

(4) ਮਾਲ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ; ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ.

ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 1 ਉਕਤ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਘਟੀਆ ਧਾਗੇ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਖਪਤ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ 3 ਫਰਵਰੀ 1970 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 1970-71 ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਸਾਲ ਲਈ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਚੀਬੜਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(8) ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 8 ਜੁਲਾਈ, 1970 ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਧਾਗਿਆਂ ਦੇ ਕੋਟੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੱਕ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਟੀਆ ਧਾਗੇ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਖਪਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਉਨ੍ਹੀ ਦੇ ਘਟੀਆ ਹੈਂਡ ਲੂਮ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਉਨ੍ਹੀ ਘਟੀਆ ਹੈਂਡਲੂਮ। - ਇਕਾਈਆਂ ਜੋ ਅਕਤੂਬਰ 1959 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉੱਥੇ ਜਾਰੀ ਸਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਧਾਗੇ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਰਵੋਤਮ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਾਲ (ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ) ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਉੱਨ ਦੀਆਂ ਘਟੀਆ ਹੈਂਡਲੂਮ ਇਕਾਈਆਂ, ਜੋ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ, ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦੀ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ

ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰਚ, **1970** ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ **5** ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Ram Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, e1;c. (Tuli J)

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ - ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਘਟੀਆ ਹੈਂਡ ਲੂਮ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੂਰਾ. ਉਨ੍ਹੀ ਦੇ ਘਟੀਆ ਹੈਂਡਲੂਮ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਉਨ੍ਹੀ ਘਟੀਆ ਹੈਂਡਲੂਮ ਇਕਾਈਆਂ ਕਿਉਂ, 1959 ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਮੈਸਰਜ਼ ਜਗ ਦਿਸ਼ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਹੁ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), (ਪੈਰਾ 5) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ-

“ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕਮਾਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੇ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19(1) (ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।”

ਅਜਿਹੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਣ ਲਈ, ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੜ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਗੈਰ- ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਹੀ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਇਕਾਈਆਂ। ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਨ੍ਹੀ ਕੰਬਲ ਅਤੇ ਟਵੀਡਸ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਦੇਸੀ ਉੱਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਲੂਮਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਨਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੈਂਡਲੂਮ ਯੂਨਿਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ. ਹੈਂਡਲੂਮ ਦਾ ਮਤਲਬ ਟੀ

ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹੀ ਕੰਬਲਾਂ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੱਪੜੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੈਂਡਲੂਮਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ

(1) 1970 P.L.R. 784.

ਧਾਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਪਾਹ, ਸ਼ੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਨੀ ਜਾਂ ਮਿਕਸਡ ਧਾਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਰੀਕੋਟ, ਟੈਰੀਵੁਲ, ਰੇਸ਼ਮ, ਸਟੈਪਲ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਣੇ ਕੱਪੜੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਕੋਟੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਜਵਾਬਦੇਹ **5** ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਸਾਲ **1970-71** ਲਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾਲ ਲਈ ਸਿਰਫ **39** ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖਪਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੈਂਡਲੂਮ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਲੱਭਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਯਾ ਬਨਾਮ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ **(2)**, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਧਾਤੂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤੇ ਕੁਝ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਧਾਤੂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, **1947** ਦੀ ਧਾਰਾ **3**, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ **6(h)** ਉਕਤ ਧਾਰਾ **3** ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੀਵੇਥਾਨਕ ਸੀ। ਕਲਾਜ਼ **6(h)** ਨੇ ਚੁਣੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ "ਕੈਨਲਾਈਜ਼ਿੰਗ" ਜਾਂ "ਚੈਨਲਿੰਗ" ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨੇ ਸਮੂਹਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀ। ਉਹ ਢੰਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **3** ਅਧੀਨ "ਨਿਯੰਤਰਣ" ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰਗਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਧਾਤ ਦਾ ਐਕਸ ਪੋਰਟ ਵਪਾਰ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, (ਏ) ਸਥਾਪਤ ਸ਼ਿਪਰ, (ਬੀ) ਖਾਣ ਮਾਲਕ ਨਿਰਯਾਤਕ ਅਤੇ (ਸੀ) ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਸਾਬਕਾ ਦੋ। ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੋਟਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ" ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

Ram Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J)

ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਧਾਤੂ ਦਾ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਲ ਆਪਹੁਦਰੇ ਸਨ। ਪਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ-

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੂਲ ਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਯਾਨੀ ਪ੍ਰਤੀ- ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਉਹ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਪਾਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਧਾਤੂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰੀਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਨਿਰੀਖਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ, ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਾਮਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, *ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਾਂਡਾ ਆਦਿ*, ਬਨਾਮ *ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (3)* ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੇਂਦਰ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉੜੀਸਾ ਕੇਂਦਰ ਪੱਤੇ (ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਵੰਡ) ਆਦੇਸ਼, 1949 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਆਰਡਰ ਨੂੰ 1960 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 1949 ਆਰਡਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1961 ਦਾ ਉੜੀਸਾ ਕੇਂਦਰ ਪੱਤੇ (ਵਪਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ 28 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ (ਏ) ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ; (ਬੀ) ਉਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ; (ਸੀ) ਜੇਐਨ ਏਜੰਟ ਉਸ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਤੇ ਉੱਗ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਪੱਤੇ ਖਰੀਦੇਗਾ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੋਡੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ। ਪੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਪੱਤੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਤੋਂ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੀਫ ਦੌਰਾਨ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਪੱਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੂਨਿਟਾਂ ਲਈ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ:

"ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਕੇਂਦਰ ਪੱਤੇ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

(3) A.I.R. 1969 S.C. 1081.

Ram Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ।"

ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਂਦੂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ। ਕੋਂਦੂ ਪੱਤੇ ਦੇ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦਕ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ **19(1)** (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ **14** ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। *ਅਕਾਦਸੀ ਪਧਨ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (4)* ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਕੋਂਦੂ (ਵਪਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, **1961**, ਕੋਂਦੂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ **19(6)** ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ **75** ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। **1968** ਵਿੱਚ, ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪੂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਉਹ **1967** ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ **1968** ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਾਂਡਾ ਨੇ **24** ਜਨਵਰੀ, **1968** ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ **226** ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ "ਕੋਂਦੂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਤੋਂ ਕੋਂਦੂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ **10** ਦੁਆਰਾ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ। ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ **10**, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਂਦੂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸੀ। **1968** ਵਿੱਚ ਕੋਂਦੂ ਪੱਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊਂ ਖਰੀਦ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੱਚਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(4) 1963 ਸਪ. 2 S.CR 691.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ **10** ਸੈਕਸ਼ਨ **3** ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਂਦੂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੁਆਰਾ ਕੋਂਦੂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਂਦੂ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹੈ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਕੋਂਦੂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਭ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਕਰੀ ਜਨਤਕ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਕੋਂਦੂ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੋਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੋਂਦੂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਆਰਟੀਕਲ 19(1) (ਜੀ) ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟੈਂਡਰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਂਦੂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਸਾਲ 1968 ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰਵਾਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਮਤਾਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ

ਜਨਵਰੀ, 1968 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਂਦੂ ਪੱਤੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਗੰਭੀਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਂਦੂ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਖਰੀਦ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਠੇਕੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ

Ram Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J)

ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਰਾਹੀਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਠੇਕੇ ਲਏ ਸਨ, ਇਹ ਸਕੀਮ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀਮਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਈ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਤਕਰਾਪੂਰਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸਕੀਮਾਂ ਧਾਰਾ 19(1) (ਜੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਕੀਮਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਵਾਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਦੂਜੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿ ਕੁਝ ਮੌਜੂਦਾ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਇਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ: ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਸੀ।

Earn Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli J)

ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਤਰਕ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਯੋਗ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਉੱਨ ਦੇ ਰਾਗ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨਅਤੀ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ। ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਮੁੱਢਲੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। : ਇਸ ਦਾ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਛੋਟੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੰਡਸ ਟ੍ਰਾਇਲ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਜ਼ਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਤੰਬਰ, 1969 ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਟੀਆ ਧਾਗੇ ਦੀ ਖਪਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਟਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। - ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਦਰਮਿਆਨ ਮੌਜੂਦ ਸਨਅਤੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਜ਼ਲ ਪੌਡੈਂਟਸ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੈਂਡਲੂਮ ਇਕਾਈਆਂ। 1967, ਕੋਟੇ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ, ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਈ ਵਾਜ਼ਬ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਟੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਵਲ ਉਹ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਹੀ ਇਸ ਕੋਟੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। , 1967, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ■ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਅੰਤਰ ਹੈ।

ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ।

Ram Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli, J.)

(9) ਜਵਾਬਦਾਤਾ **15** ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਡਿਪਟੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਸਟੀਲ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਮਾਨਿਕਚੰਦ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ, ਕਟਰਾਲਾ ਮੈਟਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਮਦਰਾਸ (**5**), ਜੋ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੀਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ **11** ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: -

“ਹੁਣ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਐਕਸ-ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੀ ਦਰਾਮਦ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਪੀਐਫ ਆਯਾਤ ਕੋਟੇ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਯਾਤ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵੇਲੇ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਤਰਜੀਹ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅਕਸਰ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੋਟੇ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘਵੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਕਿ **1968-69** ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ **8** ਤੋਂ **10** ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਤੋਂ।”

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕੇਸ **im** ਪੋਰਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(5) ਏਆਈਆਰ **1972** ਐਸਸੀ **935**

|

ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘਟੀਆ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਪਰ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਇਕਾਈਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੋਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਘਟੀਆ ਧਾਗੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਹੈਂਡਲੂਮ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਧਾਗੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕੋਟਾ ਅਲਾਟ ਕਰਕੇ ਉਸੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਰ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਮਾਰ ਕੇ ਭਾਰ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦਿਓ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਵੀ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੋਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 28 ਲੱਖ ਹੈਂਡਲੂਮ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਘਟੀਆ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਜ਼ ਡਿੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਆਰਥਿਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਘਟੀਆ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵੰਡ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਣਪਛਾਤੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੋਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੂਮੇਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਹੈਂਡ ਲੂਮ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਪਰ ਮੁੱਢਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖਪਤ ਦਾ ਆਧਾਰ। 16 ਅਗਸਤ, 1972 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਰਾਮ ਲਾਭ ਕਪੂਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੱਚੇ ਉੱਨ, ਘਟੀਆ ਉੱਨ ਅਤੇ ਚੀਥੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ 28 ਲੱਖ ਹੈਂਡਲੂਮ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 5 ਦੇ ਕੋਲ 75 ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲਗਭਗ 750 ਹੈਂਡਲੂਮ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ 29 ਹੈਂਡਲੂਮ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਹੈਂਡਲੂਮ ਵੀਵਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ 45 ਹੈ, ਦੇ ਕੋਲ ਲਗਭਗ 200 ਹੈਂਡਲੂਮ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 950 ਹੈਂਡਲੂਮ ਹਨ ਜੋ ਘਟੀਆ ਧਾਗੇ ਦੀ ਬਣਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1,500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈਂਡਲੂਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ 950 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਰਾਮ ਲਾਭ ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(10) ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘਟੀਆ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ

Ram Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli, J.)

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ, ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ। ਘਟੀਆ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਲਗਭਗ 45 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

(11) ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਵੀਂ ਇਕਾਈਆਂ, ਅਸਲ ਉਪਭੋਗਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਹਨ। ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਇਸਲਈ, ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਯਾਨੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 6. ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਤੰਬਰ, 1967 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਲੂ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੈਰਾ 82(5) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅੰਤਮ-ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ, ਜੋ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ। ਲਾਗੂ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਦੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਵੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਤੋਂ ਬਣੇ ਅੰਤਮ ਉਤਪਾਦ, ਯਾਨੀ ਕੱਬਲ, ਟਵੀਡ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 'ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਟੇ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 1967 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਅਖੌਤੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(12) ਮੈਸਰਜ਼ ਜਗਦੀਸ਼ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਰਿਜ਼ਲਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਲ 1970-71 ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਖਪਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਘਟੀਆ ਧਾਰੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਸਾਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ। ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਲਾਭ ਮਿਲੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਰਾਸਬਿਹਾਰੀ ਪਾਂਡਾ ਆਦਿ* ਬਨਾਮ *ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (3)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।), (ਸੁਪਰਾ)।

(13) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 (1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਕੋਟੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(14) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19(1) (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਘਟੀਆ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੋਟਾ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1970-71 ਲਈ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਘਟੀਆ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Ram Lubhaya Kapur, etc. v. The Union of India, etc. (Tuli, J.)

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

M/S ਡੀਲਕਸ ਢਾਬਾ, ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, ਆਦਿ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1972 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 50

11 ਸਤੰਬਰ 1972 ਈ

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1948 ਦਾ XLVI)— ਅਨੁਸੂਚੀ ਬੀ, ਐਂਟਰੀ 72 — ਢਾਹਾ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ—ਸਟੇਟ ਐਡ—ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਢਾਬੇ ਜਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ—ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ—ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੱਥ—ਹਾਈ ਕੋਰਟ—ਕੀ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ— ਢਾਬਾ ਚਾਹ, ਬਿਸਕੁਟ ਅਤੇ ਸਾਫਟ ਡਰਿੰਕਸ ਵੀ ਵੇਚਦਾ ਹੈ—ਕੀ ਐਂਟਰੀ 72 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਢਾਬੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ . ਢਾਬੇ ਵਿੱਚ ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਗਾਹਕ ਦੇ ਸਵਾਦ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਪੈਦਲ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਉਹ ਤਿਆਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਰੋਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਢਾਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੌਲਾਂ ਜਾਂ ਚਾਵਲਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਾਲ ਮੁਫਤ ਪਰੋਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਢਾਬੇ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ / ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਸਟਿੰਗਿਸ਼ਿੰਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ। ਇੱਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾ ਕੁਝ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਢਾਬੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵ੍ਹੀਅਸ ਆਮ ਅਰਚਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਨੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢਾਬਿਆਂ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਅਰਚਨ ਘੱਟ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਭੋਜਨ ਪਰੋਸਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਢਾਬੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ

ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਿਲਿੰਗ ਅਤੇ ਟਿਪਿੰਗ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਢਾਬੇ ਵਾਲੇ ਹਰ ਗਾਹਕ ਨੇ ਕੀ ਲਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੋਈ ਕੈਸ਼ ਮੀਮੋ ਜਾਂ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਟਿਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਕ **ip** ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਭੁਗਤਾਨ